

YLIOPISTOLAKI.

Suomen eduskunnassa on hyväksytty uusi laki valtion yliopistosta. Lain mukaan Helsingin yliopisto suomalaistuu muussa suhteessa, paitsi 15 professoria varataan antamaan ruotsinkielistä opetusta senkielisille opiskelijoille. Yliopiston kielenä tulee olemaan suomi.

Niistä lukuisista sanomalehtikirjoituksista, joita lain ja sitä edellyttävän hallituksen esityksen johdosta on julkaistu maan lehdissä — toisissa puoltaen lakia ja toisissa esittäen tyytymättömyyttä sitä vastaan — lainamme erään kohdan erään lehden kirjoituksesta, jossa laissa esiintyvistä puutteista huolimatta toivotaan sen voimakkaasti edistävän suomalaisuusasiaa ja maan tieteellistä työtä. Lehden kirjoittaja lausuu: »Kun nyt näyttää siltä, että yliopistolainsäädännön uudistamista koskeva kiista saadaan pois päiväjärjestyksestä hallituksen esityksen pohjalla, voitaneen toivoa, että suomalaiset voimat kohdistavat harrastuksensa todella positiiviseen suomalaisuustyöhön, ryhtyvät voimistamaan todella tehokkain henkilökohtaisin panoksin suomalaista kulttuuria ja ennen kaikkea tieteellistä tutkimustyötä, jonka saavutusten mukaan kunkin kansan kulttuurisaavutuksia mitataan.»

KARJALAKERHOJEN KESKUSLIITON VALISTUSOHJAAJAN MATKASUUNNITELMA.

Allamainituissa Karjala-kerhoissa Liiton valistusohjaajana vieraillee itäkarjalainen ylioppilas Aleksis Lahelma kiinnittäen huomion etupäässä liikunta- ja reippailuharrastuksiin sekä arkistojen hoitoon ja järjestelyyn. Sikäli kuin kerhon toimihenkilöt haluavat kosketusta valistusohjaajaan ennen hänen saapumistaan paikkakunnalle, voivat ottaa yhteyden suoraan kirjoittamalla sinne, missä valistusohjaaja on tai mihin hän ohjelman mukaan on saapumassa.

Matka tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

Oulun seutu: Pateniemi—Martinniemi 2/6—7/6; Kemian seutu: Veitsiluoto—Karihaara—Laitakari 8/6—13/6; Kajaani: 14/6—18/6; Nurmes—Lieksa: 19—20/6; Joensuu: 21/6; Sotavala: 22/6; Pitkäranta: 25/6—27/6; Käkisalmi: 29/6; Viipuri: 30/6—2/7; Kotkan seutu: 3/7—4/7; Haapakoski: 5/7; Iisvesi: 8/7; Kajaani: 9—12/7; Suomussalmi: 13—14/7; Kajaani: 15—20/7.

— *Vuosia täyttänyt karjalainen valistuspäällikö.* Toukok. 4 p:nä täytti kansakoulun johtajaopettaja *Yrjö Laine* 60 vuotta Korpiselän Saarivaarassa. Opettaja Laine on syntynyt Suistamolla, ja käytyään Sortavalan seminaarin toiminut opettajana Koivikon kasvatuslaitoksessa, Korpiselällä, Suojärvellä ja Helsingissä sekä viimeksi jo 30 vuotta nykyisessä paikassaan Korpiselän Saarivaarassa. Koulutoimensa ohella on hän toiminut monissa yleisissä tehtävissä ja luottamustoimissa, kuten suojeluskuntamiehenä, Sortavalan suojeluskuntapiirin valistusohjaajana ja laajalti käytettynä nuorisoseura- ja yhteiskunnallisena puhujana. V. 1919 hän toimi Suomen suojeluksessa olleen Porajärven pitäjän elintarveasiain järjestäjänä ja myöhemmin järjesteli Suomeen siirtyneiden karjalaispakolaisten kouluoloja. Opettaja Laine on monella tavoin ottanut osaa karjalaisiin harrastuksiin ja on Karjalan Sivistysseuran ainajsenen.

— *Noin 15.200 pakolaista on vielä maassamme* Sanomalehdissä viimeksi julkaistujen tietojen mukaan on maassamme nykyään noin 15.200 pakolaista, niistä 8.500 heimopakolaista.

Viimeksimainituissa on 5.800 karjalaista ja 2.700 inkeriläistä. Venäläisiä pakolaisia on 6.700. Pakolaishuoltoa hoitaa edelleen valtion pakolaisavustuskeskus sisäasiainministeriön alaisena. Sen johtokuntaan kuuluvat maaherra *Arvo Manner* puheenjohtajana sekä jäsenenä kansanedustaja, toimittaja K. Moilanen, toimitusjohtaja Pr. Rahikainen ja avustuskeskuksen kansliapäällikkö J. Tirranen.

— *Uskonnollisen harrastuksen* kerrotaan viime aikoina kasvaneen Neuvosto-Venäjällä ja epäillään sitä ilmenevän myös jo komсомол-piireissä. Kirkot ovat ruvenneet täyttymään ja uskonnollisia juhlapäiviä pidetään. Jonkinlaista vapaampaa suhtautumista kansan uskonnollisuuteen lieenee myös havaittavissa vallanpitäjien tahoilta.

— *Dimitrov*, kominternin pääsihteeri, on Neuvostoliiton kommunistipuolueen pää-äänenkannattajassa Pravdassa julistanut maailmanvallankumousta kominternin kansanrintamapolitiikan päämääränä. — Venäjän osavaltiojen kommunistipuolueet alistetaan puolueen keskuskomitean suoraan valvontaan.

SALMIN HISTORIA saatu!

Ingwald Sourander: SALMIN PITÄJÄN VAIHEITA ja piirteitä Laatokan-Karjalan historiasta.

Vuossatoja on Laatokan-Karjala ja erikoisesti Salmin pitäjä ollut idän ja lännen vastakkaisen pyrkimysten taistelukenttänä. Sen historia on muodostunut tavattoman tapahtumarikkaaksi ja mielenkiintoiseksi, mutta tietomme siitä ovat tähän saakka olleet hajanaisia ja epävarmoja.

Nyt on insinööri Ingwald Sourander suurella harrastuksella ja kiintymyksellä rajaseutuamme ja sen asukkaisiin kirjoittanut monivuotisten ja uutterain omakohtaisen tutkimusten tuloksena Salmin pitäjän vaiheita haki vaiherikkaiden vuossatojen käsittelevän teoksen.

Kansantajuisesti kirjoitettuna, mutta samalla asiakirjoihin perustavana ja monipuolisena se esittelee Laatokan-Karjalan ja Salmin pitäjän asutuksen ja elinkeinojen kehityksen. Erittäin hienovaraisesti tekee kirjoittaja selkoa kreikkalaiskatolisen ja lutherilaisen asutuksen keskeisistä suhteista. Venäläisten lahjoitusmaajärjestelmästä, joka asetti koko maakunnan väestön kärsivällisyyden kovalle koetukselle, on hyvin huomattavia kuvauksia. Edelleen kerrotaan seikkaperäisesti venäläistämistoimenpiteistä 1900-luvulla ym. Esitys laajenee tärkeimmissä kohdissaan koko keskistä ja eteläistä Suomen Karjalaa koskevaksi ja siinä on runsaasti valaisuvia historiallisia sekä sivistyshistoriallisia viittauksia ja rinnastuksia koko maan oloihin ja vaiheisiin.

”Kirjoittaja on onnistuneella tavalla osannut keskittyä oleelliseen ja omaa tiiviin ja vauhdikkaita otteen kuvattavaansa — antoisa ja kiinnostava teos” (kirj. Uusi Suomi.) —

”luotettava opas — arvokas ja mieltäkiinnittävä teos” (sanoo Hels. Sanomat.) —

”kirjoitettu sellaisin ottein, että se on omansa innostamaan jokaista” (lausuu Vaasa.)

264 sivua, runsaasti kuvia.

Hinta 50:—.

W. S. O. Y.